

Kvinnan, linet och brödet

Christina Göthesson

Som ett avtryck av ett traktorspår i leran, en avgjutning i betong, vilande på en vagnställning utan roder, på väg utan tydlig riktning.

Som en gran från Hallands skogar, avverkad med grenarna i framtiden och rötterna djupt förankrade i den åldriga myllan.

Som en spade gjuten i gummi, glas eller papper som förlorat minnet av sin ursprungliga funktion.

Kvinnan, linet och brödet

Christina Göthesson

Fem generationer kvinnor inom samma väggar

Jag använder mig själv och min egen historia som exempel för att gestalta en undersökning om tid, plats och förgänglighet.

Plats:

Jag har förlagt min arbetsplats för detta inledande arbete på Ohlsgården utanför Laholm i södra Halland. Ohlsgården är en kringbygd s.k. Skånegård med en lång låg bostadslänga och två lador i vinkel från boningshuset. I söder fortsätter trädgården i en söderslutning med en bäck som tillsammans med husen ringar in gården. Gården är ursprungligen från 1700-talet men alla som levt i denna gård har förändrat den utifrån för sina behov och de trender som varit aktuella. Jag befinner mig alltså i huset som dels är en gammal släktgård och dels en gård där jag levde några år som barn. Här har också mina förfäder levt vilket är fem generationer bakåt i historien såvitt jag känner till. Efter det att min familj flyttade, stod huset tomt och utan tillsyn. Denna plats används nu som sommarbostad och sommar-ateljé för mig och min familj. Jag har alltid haft tillgång till huset. I min barndom var det mitt första hem. Senare blev det upptäcktsfärder genom tomma rum och någon slags gigantisk lekstuga. I tonåren blev det klubblokal och senare förråd för allt jag samlade på mig. Projekt Ohlsgården har följt mig i mitt arbete under många år och jag har tidigare använt mig av attribut från jordbrukandet för att uttrycka tankar om tid, plats och förgänglighet.

Frågeställning:

Jag använder mig själv, min släkthistoria och Ohlsgården som ett exempel på ett utsnitt ur historien om tid och en plats i förändring. Fokus ligger på tid, plats och förgänglighet.

Jag är nyfiken på kvinnorna i olika tider. Vilka val gjorde de? Hur har kvinnornas liv sett ut?

Hur har de förhållit sig till platsen? De har knappast valt var de ska bo, de har gift sig med gårdens ägare.

Vill de säga mig något?

Arbetsprocess:

Min arbetsprocess består av en mängd experimenterande. En idé ett experiment, en annan idé – ett nytt experiment. Jag låter arbetsprocessen flöda på. De olika experimenten är ofta inte medvetet genomtänkta utan just tester i en följd. Min arbetsmetod verkar oorganiserad. I handlandet föds nya idéer och tanken som verkar impulsiv och ogenomtänkt landar - och visar ofta att hjärnan arbetat självständigt och intuitivt. och att det finns en anledning till - eller att det uppstod en anledning till - valda material, bilder etc.

Min arbetsprocess kräver tid och koncentration. Att hitta tillståndet tar ofta tid. Som att cirkla runt något och inte komma till skott. Vägen till arbetsplatsen är fysiskt några meter men otaliga sysslor dyker upp på vägen och bara måste göras först.

I min släkthistoria börjar jag med Matilda Samuelsson som är den äldsta kvinnan av de fem generationer kvinnor som jag porträtterat. Matilda levde mellan 1851 - 1931 i Bölarps by, i Veinge socken. Hennes giftermål 1882 (31 år gammal) med Bengt Leo Ohlson, var som hustru nr.2. Hustru nr 1. Christina Larsdotter hade avlidit två år tidigare i barnsäng och paret hade tre barn. Bengt Leo Olsson och Christina Larsdotter flyttade gemensamt till byn i samband med att de köpte Ohlsgården 1874. Efter Christinas bortgång och bouppteckning hölls en frivillig auktion på gården som utlystes i fem kyrkor. Inkomsten av auktionen var förmodligen en grund till det morsarv som de tre barnen kvitterade ut i samband med att de blev myndiga. I auktionsprotokollet ser jag hushållsartiklar, kläder, skor smycken, vagnar och jordbruksredskap samt djur som får kor etc. Matilda var uppvuxen på granngården i byn och var dotter till Elna Fredriksdotter Och Samuel Johansson. Matilda födde sju barn och överlevde sin man som avled i en olyckshändelse 1902.

Foto: Christina Göthesson 2009

Undersökning:

Min sommarateljé är också för tillfället moppeverkstad, garage för diverse trädgårdsredskap och allmän förvaring. Att övriga familjemedlemmar också lediga gör processen till en extra svår situation av hur och vad som ska prioriteras. En blandning av arbete och semester visar sig vara mycket svårare att bemästra än jag kunde tro. Jag får ta den tidiga morgonen och förmiddagen i anspråk till detta arbete.

En bit in i juli måste projektet avstanna på grund av världsliga problem med avlopp och ett akut grävande måste också in på schemat. Grävandet är inte enbart av ondo om än så jobbigt. Jag får tankar om jorden jag gräver upp och som utgör en husgrund av en tidigare avlägsnad del av huset.

En kväll med spaden i högsta hugg ser jag resterna av kullerstensbeläggningen på gården som är väl täckt av många lager jord och gräs. Jag ägnar en kväll åt att hyvla av gräsbeklädnaden och jaga rätt på ytterligare ett stycke historia. I årtal har jag ägnat mig åt att skala av och analysera lager av historia på denna plats, tapeterna i rummen, linoleummattor i huset, inredning för djur på gården, arbetsredskapen och själva odlandet och växandet. Jag arbetar med en frågeställning om tid, plats och förgänglighet. Jag söker frågor och ev. svar runt dessa teman. Det jag bär med mig från mitt ursprung, vår egen obarmhärtiga förgänglighet? Vet inte? Söker och söker! Rotar och gräver.

Jag tänker på mitt ursprung och tidigare generationer fast knutna till plats och syssla. Jag tänker på kvinnorna i dessa generationer, mig själv och min dotter. Förväntningar på kvinnan, sysslor i hemmet, livsviktiga för familjens fortlevande. Hur de valde sina liv, och hamnade på just den platsen. De har knappast valt sin bostad, de gifte sig med ägaren. De tre kvinnorna före mig har sinsemellan inget släktskap. Jag tänker på råvarornas omvandling från ett växande på åkern till färdig produkt som mat eller tyg till kläder, duk, etc. Egna och andras förväntningar, uppbrott. Av sädeslagen som odlades på åkern skapades mjölet och brödet.

Jag vill baka ett bröd med rundad oval form.

Ur linneskåpet ska jag leta reda på och ta fram ett stycke linne, tvätta, mangla.

Jag ska skanna in porträtt bilder av mig själv, min dotter, min mamma, min farmor och farmors mor i format A:4.

Vi har alla i någon period levt i samma hus inom samma väggar från sent 1800-tal till tidigt 2000-tal. Jag funderar på att använda brödet som en form och lägga den manglade duken, fuktad över brödet som man lägger duken över det nybakade brödet. Jag tänker prova att dränka in duken i lim och låta limmet torka runt duken och därefter måla fotot med lim och klä det över duken och brödet. Min förhoppning är att brödets form ska ge en välvd ansiktsform åt porträtten. När tygstycket torkat, stelnat borde det gå att plocka bort brödet och ha kvar en känsla av övertäckt bröd.

Ur linneskåpet plockar jag fram linne: dukar, handdukar, hellinne, halvlinne med bomullsblandning. Jag vecklar ut tygstycken som legat i årtionde utan att användas och ser att de gulnat. Jag stoppar dem i tvättmaskinen, 60 grader, och torkar. Efter torktumlingen har de blivit kraftigt skrynkliga och en varm sommardag beger jag mig till tvättstugan med dänkflaska och en ikeabag med textilier. Jag inser när jag tittar närmare på tygerna att sextio graders vattentvätt inte tog bort de gulnade fläckarna.

Jag fuktar dukarna drar ut veck och kanter. Jag fäster en ände i mangeln och låter mangeln dra samtidigt som jag håller emot för att sträcka tyget. Sakta försvinner det fuktiga sträckta tyget in i valsen och snurrar runt. Mangelns linneduk tar upp fukten från textilen och för varje varv i blir den allt mörkare i färgen av fukt från tyget. Jag plockar ut den hårda, släta och tillplattade handduken och bär den på två händer till torkskåpet.

Tvätt- och manglings-procedur: en renande process. Omhändertagande, en stolthet om det egna, om sina egna att få sova i nymanglade lakan, att torka sig på en stärkt handduk. Att bära kläder som har en blank yta som står emot omvärldens nedsmutsande.

Jag låter kvinnorna i fem generationer ha en betydande ställning i mitt verk. I dessa bilder från olika tidpunkter på gården ingår jag själv och min dotter. Jag använder foto eller utskrifter av fem personer: Matilda, Agnes, Edith, Christina och Vera. Jag skannar in foton och gör dem till ungefär samma storlek. Fotona får olika kvalitéer beroende på ursprungsbild, liten, stor etc. Dessa kvinnor har inget släktskap med varandra, förutom till mig och min dotter, de är ingifta och har levt och verkat inom samma väggar, i samma hus under olika tider.

År 1845 infördes lika arvsrätt inom alla stånd.

Lagen var inte skriven så mycket med tanke på människorna utan som på egendomen, främst jorden och det var värnandet om jorden som var syftet med de flesta paragraferna. Lagen kunde också praktiseras ganska olika i lokala samhällen. (Kyle 1987:62)

Giftomannasituationen. Till bilden av kvinnornas beroende ställning och männens förtryck hör också giftomannainstitutionen. Ogift kvinna hade giftoman, änka kunde däremot själv välja ny make. Men giftomännen torde i praktiken ha fungerat ungefär som förmyndarna, dvs. det torde främst ha varit flickor med egendom som hindrades att själva välja make. –

Vem bestämde i praktiken om kvinnans giftermål på landsbygden?

Det berodde säkert på vilket socialt skikt kvinnan tillhörde. En dotter till en godsägare eller storbonde bevakades förmodligen hårdare än en småbrukardotter. Så länge de flesta bondebarn tjänade dräng och piga några år före sitt giftermål, utgjorde den lokala arbetsmarknaden också äktenskapsmarknaden. Unga ogifta människor i 20 – 25 årsåldern träffades på en större gård, fattade tycke, inledde sammanlevnad och gifte sig i slutet av året. Varför skulle föräldrarna ha något att invända, om flickan hittade en socialt likställd partner – och de gjorde de flesta. Man gifte sig i regel jämbördigt, och i de flesta fall var det nog de unga tu som kom överens först och gjorde upp om sitt liv tillsammans. När en flicka gifter sig påfallande ung – före 20 – kan man ana en högre grad av föräldrainflytande. En kvinna mellan 25 och 30, som i flera år varit självförsörjande, valde säkert själv sin make. (Kyhle 1987:67)

Linnet har en betydelse. Det odlades på gården, skördades och bereddes och blev slutligen kläder, dukar, sänglinne. I Linneprocessen, är det kvinnans göromål runt linnet som intresserar mig. Tillsammans med odling av lin var odlandet av sädesslagen: vete, korn och råg betydande produkter. Av skörden bakades det bröd. (Det livgivande brödet). Handduken skyddar det nybakade brödet och formar sig kring den mjukt rundade brödformen. Jag bemålar tyget med lim och lägger den limmade utskriften över och låter avtrycket fästa.

En känsla av beskydd, hälsa, renhet, renlighet. Att vårda och underhålla det textila materialet som nöts och slits av bäraren, att tvätta, mangla och platta till och placera i lavendeldoftande klädsåp.

Agnes Larsson/Olsson 1885 - 1965. Gifte sig med Severin 1921, de var då 36 respektive 38 år gamla. Agnes var ambulerande Sömmerska från Öringe ängar i Veinge socken. Min uppfattning är att sömmerskan kom till gården med sin symaskin och stannade tills uppdraget var slutfört. Agnes födde tre barn. Gulli 1923, Göte 1925, Hennie 1927. Edith återvände till sin hembygdskommun och gifte sig med Göte 1957 som då köpt sina föräldrars gård. De byggde sig ett nytt gemensamt boende där jag och min syster växte upp. Gården lämnades att förfalla tills jag övertog gårdshuset som sommarbostad åt mig och min familj.

Foto och gjutprocesser:

Jag tänker att avgjutningen, fotot och de textila fibrerna tillsammans åstadkommer en känsla av materialet som livsnödvändighet för skydd, värme, hälsa, renlighet. Linet odlades tidigare på gården och bereddes i de lokalt belägna linberedningsverk som fanns i anslutning till gården, byn.

Gjutprocessen:

Jag använder stora mängder lim. Limmet ger fibrerna en ny karaktär. När limmet torkar har det mjuka textila materialet blivit ett fast och relativt hårt material. Karaktären av ett mjukt och platt material har ändrats och har blivit till ett tredimensionellt objekt. När jag dränker in duken i lim gör jag ytan mottaglig för avtryck av det foto jag avser att projicera. Jag penslar även utskriften av fotot med lim och låter sedan tyget och pappersutskrift pressas samman. Tekniken och den tryckprocess jag använder har jag arbetat mig fram till själv. Jag känner inte till om metoden är vedertagen eller om någon annan jobbar på detta sätt. En kollega till mig berättade visserligen om en liknande teknik där man använder akrylfärgsmedium. Jag får både avtryck och en skulptural form med min limteknik.

I denna avgjutningsprocess testar jag hur länge utskriften kan sitta kvar för bästa avtryck och för att få bort resterna av pappret. I några fall låter jag det sitta kvar längre. Jag får ett vackert avtryck men pappret blir svårt att avlägsna.

Det är en märklig känsla som uppstår när jag börjar skrapa bort resterna av den person som är på bilden. Känslan påminner om någon slags fiskrens- skrap. Jag skrapar bort bilden, utskriften, porträttet av en förfäder, mig själv och min dotter. Kvar på tyget stannar ett spegelvänt avtryck av dåtid i någon form. Ett förstelnat ögonblick. Förstenad? Dödsmask kommenterar en väninna. Veronicas Svatteduk?

Fotografiet väcker inte det förflutna till liv igen (det finns inget proustianskt i ett foto). Den effekt det har på mig är inte att det återväcker det som redan är borta (i rummet eller tiden), utan att det bekräftar att det som jag ser verkligen har funnits. Men den effekten är i egentlig mening chockerande. Fotografiet förvånar mig hela tiden, fyller mig med en förundran som består och hela tiden förnyas. Kanske går denna förvåning och denna istadighet tillbaka på den religiösa substans som har format mig, och det kan i så fall inte hjälpas: Fotografiet är på något sätt besläktat med återuppståndelsen, för kan man inte om fotot säga detsamma som bysantinerna sade om bilden av Kristus i Veronicas Svatteduk, nämligen att den inte var gjord av människohand, acheiropoietos? (Barthes 1986:119)

Inför nästa gjutning funderar jag över den tredimensionella form som gjutningen ska ta sig. Jag funderar på en aningen mjuk och välvd form som platsen för avtryck av ett porträtt. Jag är kvar i tanken om kvinnan och linet och platsen för detta. viktiga grödor på gården var vete, råg och korn. Av skörden som bärgades bakades brödet. Brödet som livgivare.

Brödets symbolvärde historiskt? Brödet bakades av kvinnorna. Det nybakade brödet täcktes av en tvättad och manglad linneduk. En välvd form av en duk som täcker ett nybakat bröd.

Jag håller i ingredienserna mjöl, fett, jäst och vatten och knådar ihop degen och låter den jäsa och modellerar fram en form som gräddas i ugnen. Det kanske kan bli den form jag ska använda för avgjutning. Porträtten av kvinnor har bemålats med lim och lagts ut över duken, handduken. Efter att avtrycket har fäst petar jag försiktigt bort pappret och kvar är ett svagt violett och spegelvänt avtryck av ett ansikte. Eftersom duken fortfarande är våt av liminfärgningen lägger jag den över brödet. En avgjutning skapas när duken täcker det nygräddade brödet. I det färdiga avtrycket har jag plockat bort brödet och kvar är en avgjutning, en illusion av en duk som verkar täcka ett bröd med en spegelvänd bild av ett porträtt. En illusion av något, en känsla av duk, tvätt, mangling som göromål.

När jag nu plockat ur gjutningarna känns inte resultatet tillfredsställande. Den rundade formen som är en avgjutning av ett bröd känns inte angelägen. Jag tvekar Något stämmer inte, patetiskt! För mycket och för tydliga symboler. Eller så är det inte rätt format på utskrifterna och jag kan inte skriva ut nya här.

Jag testar en ny variant och använder en klassisk handduk med en blå rand, som platsen för ett nytt avtryck av ett porträtt. Ännu en spegelvänd illusion av en kvinna. Jag petar bort pappret och lägger duken över en uppspänd målarduk. Handdukens blå ränder utgör en ram runt porträttet. I denna variant skippar jag brödet. Kvar finns porträtt, linneduk, vårdande av det textila. Limmet ger en känsla av stärkt fiber. Jag lägger duken på tork och inväntar morgondagen för att se resultatet och sammanfatta vad jag hittills kommit fram till. Den textila vårdnaden.

En anekdot: I mitt forskande efter information om mina förfäder hittade jag ett försäkringsbrev adresserat till Enkan Matilda Olsson den 18 november 1908. Innehållet var ett "brandsyneinstrument öfver försäkrade egendomen". Försäkringen benämndes "Allframtidsförsäkring" och av namnet framgår att den skall gälla långsiktigt och att den följer fastigheten vid ägarbyten. 100 år senare gick detta försäkringsbolag i konkurs och återstoden betalades ut till delägarna. Detta var ingen stor summa men mycket oväntad och utbetalades under 2009. Det gav mig möjlighet att ägna full tid åt att starta upp projektet med Kvinnan, linet och brödet under en sommarmånad och för mig kändes det som ett märkligt och spännande tecken från dåtid när jag hittade brevet under Allhelgonahelgen 2009.

Nytt försök:

Jag förhindrar möglingen av brödet genom att skära bort det mesta utom det yttre skalet. Ovansidan stärks med lim och får en svagt glänsande hård och skyddande yta samtidigt som ytterformen är intakt. Frågan är om detta har någon som helst betydelse och kanske ska jag skippa brödformen helt?

Jag lägger fram de lustiga porträtten på sina dukar. Jag viker in, lägger dem i olika grupper förutsättningslöst. Jag tänker att jag behöver en gemensam bakgrund, något sammanhållande för de olika objekten. På Ohlsgården har alla generationer som levt där, rivit och byggt om för sina ändamål. 1700-talshuset har förändrats. Kvar finns själva konstruktionen, den låga takhöjden, de höga trösklarna samt en plankvägg belägen centralt i huset.

Kan denna vägg kan vara den sammanfattande faktorn? Den är byggd tidstypiskt, den fanns och den finns. Jag fäster upp bilderna och tycker att de fungerar bättre, något bättre. Jag fotograferade väggen och sparade en bild på minneskortet som förhoppningsvis kan funka som bakgrund för avgjutningarna. Som utskrift eller projektion.

Nytt försök:

Jag fäster skyddsplast på plankväggen och klistrar upp porträtten på rad, uppifrån och ned och bemålar dem med lim. Därefter hänger jag upp ett tunt stycke bomullstyg och målar lim även på detta. Avsikten är att alla porträtten ska framträda rättvända på tyget som ur en svag dimma.

Porträtten framträder. Jag börjar skrapa bort bilden bakom. Kanske var jag för långsam eller väntade för länge. Pappersbilden är svår att avlägsna. Uttrycket blir gnagt, smutsigt, slarvigt. Jag vet inte om det är intressant! Förmodligen inte.

Tillbaka till min ateljé i Stockholm:

Nu ska jag försöka sammanfatta veckorna på landet. Jag får nästan panik när jag ser alla osammanhängande anteckningar i datorn, och på löst skrivna blad. Jag ska försöka få distans till mitt arbete och se, lyssna, till mina utkast. En variant av föregående idé börjar ta form.

Idé:

Avgjutningar av olika brödformer i Textilt material. (Linne-handduk)

Avtryck av porträtt genom en grafisk metod på obehandlad linneduk.

Undersöka, utveckla och analysera material och metod. Syftet är att metod och material ska förstärka idén om tid, plats och förgänglighet.

Jag fortsätter att utforska mitt material. Den grafiska metod som jag arbetar med och som jag kommit fram till funkar inte alltid som jag tänkt.

Den lyckas helt enkelt inte vid varje avtryck. Jag fuktar tyget, bemålar både tyget och bilden med lim. Kan mängden lim påverka avtrycket. Kan det bli för ”slabbigt” och sämre avtryck? Mina tidigare avtryck funkade ibland, ibland inte.

Varför? Min avsikt är att trycka en serie, att serien ska hänga ihop, och att få tekniken att fungera. Det får gärna vara skillnader men jag vill förstå varför avtrycken blir så olika. Ibland är bilden nästan omöjlig att få bort. Jag letar efter grafiska metoder på nätet. Någon frågade om jag använde aceton. Vad ska jag ha det till, och vad är det bra för? Jag inhandlar en flaska aceton och testar med att fukta på baksidan. Det funkar jättebra på papper men det fäster inte mot tyget. Det blev ett svagt avtryck av de två bilder jag testade i dag. Förmodligen alltför diffust. Kan de diffusa ha någon betydelse? Är det ett uttryck som stämmer? Klockan är sen och jag är trött. Kanske var jag okoncentrerad.

Det slår mig att jag medvetandegjort något som vetat men ändå inte tydliggjort:

Min process. Hur jag ställs inför en fråga (Just nu vet jag inte hur frågan uppkommit) och hur ”jag” svarar genom bearbetning och görande och sätter i gång att undersöka. Jag noterar att jag ofta underkänner och ifrågasätter. Jag hamnar ofta i ett utmattat tillstånd där flera olika krafter motarbetar varandra. Ett stressat tillstånd. En tankesnurr som ser problem. Jag behöver tid. Jag behöver stanna upp för att lyssna, skala av och bli receptiv.

Måndag förmiddag: Jag är åter på ateljén och det är en solig och klar höstdag.

När jag kliver in i mitt arbetsrum slår det mig hur skönt det är att komma utvilad och pigg efter en helg. Ofta arbetar jag med min verksamhet när det finns tid och allt annat tillgodosetts. Jag har de senaste veckorna arbetat mindre med objekten och ägnat mycket tid åt kurslitteratur.

De frågeställningar jag brottats med den senaste tiden har handlat om hur jag ska få materialen att fungera, hur kan jag upprepa brödformen? Avgjutningen av brödet består av limindränkt linneduk. Lim har en viktig funktion för uttrycket, att fästa avtryck från passerad tid och transportera det till nutid, annan tid. Linneduken är viktig för känslan av materialet. Om det blir för mycket lim på ovansidan blir det ett plastigt intryck och helt fel.

Jag bakade ett nytt bröd och ”tog en gipsform” på det innan det hunnit svalna helt. Jag hade bråttom iväg och jag lämnade gipsformen att brinna. Jag återkom efter ett par dagar för att ta fram brödet ur formen och upptäckte att det nästan inte fanns något bröd. Ytan täcktes av trådliknande fibrer och ett hav av mögelsvamp. Lukten av mögel slog emot mig.

Mögel – nedbrytning - som tecken på vår förgänglighet – kretslopp .

Ska jag börja om eller försöka fixa ren formen?

Jag rengjorde formen och tvättade med klorin, därefter schellackerade jag insidan. När formen torkat blötte jag en bakduk och placerade den i håligheten som uppstått efter brödets form. Nu kan jag limma flera lager och hålla framsidan matt. Det visar sig att avgjutningen river med sig gipsdelar från formen. Schellack är inte tillräckligt som släppmedel, och fett eller annat släppmedel vill jag inte använda eftersom det färgar av sig. Jag funderar på att göra ytterligare en form och då använda Vinamold som är ett elastiskt formtagningsmaterial baserat på vinyl.

Jag har också haft problem med att få avtrycken att släppa från utskriften och att fästa på duken. Jag testade olika varianter, på olika underlag och förstår inte varför? Jag försöker observera mitt tillvägagångssätt. Vad är det som skiljer sedan tidigare? Är jag för snabb med att ta bort avtrycket? (På grund av att om det sitter för länge är det nästan omöjligt att avlägsna pappersutskriften) .

Limmet utgör en viktig del av processen. De löser bläcket från utskriften så det släpper taget från pappers-ytan och för över en bit historia som landar spegelvänd på linneduken. Det slår mig att kanske är utskrifterna för gamla. Bläcket släpper inte – tid –

Foto: Christina Göthesson

Jag testar nya utskrifter, och gör även en utskrift på oh-film. Är limmet OK? Jag köper nya limsorter bland annat akrylmedium som funkar som lim vid collage och dylikt. Denna morgon kommer jag in i ateljén med en varm kopp the. Jag tänker dricka mitt the i lugn och ro och återkalla minnet av den tankeprocess jag var i när jag sist lämnade arbetet. Jag ser genast ett avtryck på ett tunt transparent bomullstyg från i somras som jag refuserat men som nu väcker mitt intresse. En undanställd del av en hyllkonstruktion funkar som stomme för upphängning av tyget. Jag låter tygsjoket hänga över den stegliknande konstruktionen. Här hänger avtrycken rättvända i en lodrät tidordning. En tvärså i konstruktionen har råkat avdela porträtten i två grupper, de levande och de som inte lever längre. En påminnelse av vår förgänglighet och hur skör tillvaron ter sig. Det slår mig att platsen för de spegelvända porträtten naturligtvis ska vara på insidan, avigsidan av tavelavgjutningen. Avtryck och avigsida, en viktig förskjutning tror jag. Jag tar fram en bit opreparerad duk och penslar på ett lager med medium. När jag lägger på oh-filmen och stryker med handen på baksidan av filmen ser jag hur bläcket lossnar och sugas in av linets struktur. Färgen lossnar, oh-filmen är lätt att lyfta från duken och tryckmetoden funkar, jag transporterar ett porträtt från förfluten tid till en plats i annan tid. Jag kommer på mig själv att jag testat två nya komponenter: Oh-film och akrylmedium. Testet funkar men inte ur en vetenskaplig utgångspunkt eftersom jag fortfarande inte vet vad det var som inte funkade. I min värld har jag dock löst ett konstnärligt, tekniskt problem. På mitt skrivbord står en kall kopp the.

Avtrycket och tekniken fungerade. Jag fortsätter med ännu ett avtryck och går tillväga på liknande sätt. Men något händer och delar av utskriften släpper inte. Jag lämnar det för dagen. Det får torka och jag får jag titta på resultatet senare. Jag testar ett antal formtagningsmetoder i gips och vinyl men blir inte nöjd. Jag återgår till steg 1 och låter varje avgjutning formas av ett unikt bröd. Jag funderar på hur jag ska presentera porträtten och tänker på stegkonstruktionen och porträtten i lodrät tidsföljd. Armeringsjärn eller vajer? En konstruktion från golv till tak kan kanske skapa en känsla av tidsstege och skulle kunna funka i rummet på Seminariegatan med sin takhöjd, tillsammans med de olika balk- och armatur-delar som går i taket. Det är en av flera möjliga lösningar till just detta utställningsrum och denna utställning.

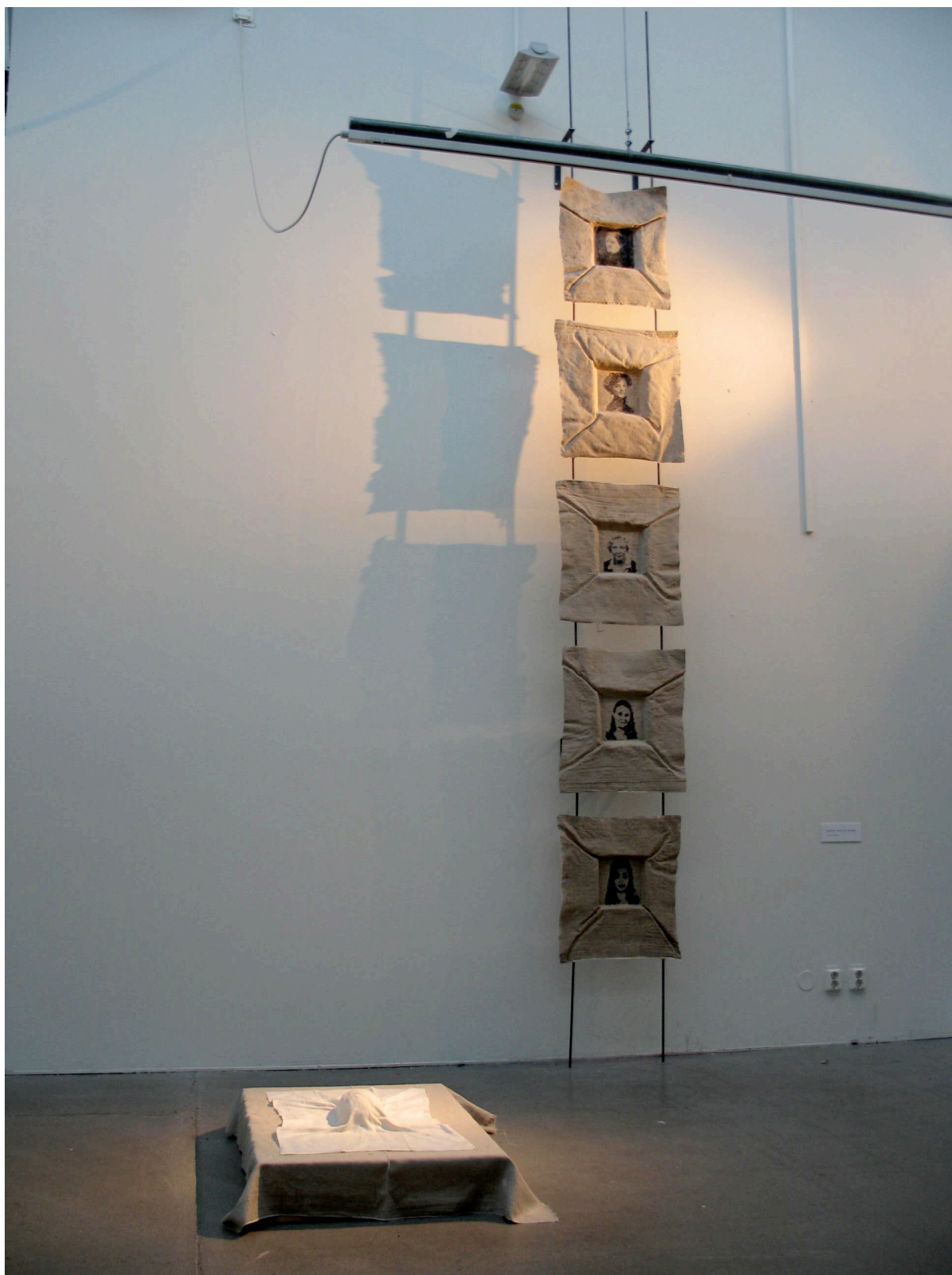
Resultat och slutsats:

Som ett resultat av projektet: *Kvinnan brödet och linet* ser jag att jag närmat mig och medvetandegjort, min egen arbetsprocess på ett för mig nytt sätt. Själva processen ser ut på liknande sätt i mina tidigare arbeten, men genom skrivandet har jag åskådliggjort och förtydligat detta. En utgångspunkt var att material och metod ska samarbeta med, och helst förstärka, själva uttrycket och idén. Jag tycker mig ha hittat fram till detta något så när i de visuella objekten, men om det är det mest optimala kan jag inte säga ännu. Varje verk leder vidare till nya processer. Jag har kommit fram till en grafisk metod och använt avgjutningar för att uttrycka avtryck, spår, minnen. Lim som material har fått en funktion i objekten, att fästa och transportera avtryck och form från passerad tid. När jag arbetat mig fram till dessa arbeten ser jag att det inte är tekniken i sig, som jag på många sätt skulle kunnat förenkla genom egna kunskaper i ämnet eller genom att ta till mig information. Själva poängen ligger i att hitta en form där teknik och uttryck samverkar, och där själva sökandet och görandet är viktigt och att det får ta tid. Sammanfattningsvis: Jag har använt mig av lin, lim och bläckstråleutskrifter. Hur dessa material påverkar varandra och om bläckstråleavtryckets beständighet mot linne vet jag ringa. Bläckstråleutskrifter betraktas ofta som icke beständiga och om det verkligen är så får framtiden visa. Att jag inte vet, och att det kanske är så att de är relativt snabbt förgängliga, ser jag som något intressant som kommit fram i mitt arbete, där jag eftersträvar att material och metod ska förstärka uttryck av Tid och Förgänglighet.

Referenser:

Barthes Roland 1986. *Det ljusa rummet, Tankar om fotografiet*,
1986 svenska utgåvan Ab Fälth's tryckeri Värnamo Alfabeta Bokförlag AB

Kyhle Gunhild 1987. *Handbok i Svensk kvinnohistoria*, (Beata Losman)

Kvinnan brödet och linet C. Göthesson 2009

Tidsstege, armeringsjärn, tryck på linne. C.Göthesson 2009

Brödet, avgjutning, lim linnne, C. Göthesson 2009

